

Cornus kun je prima stekken

Jelle Eppinga: "Een paar Hollanders die alles 40 jaar terug in de tijd willen zetten, behalve hun eigen inkomen"

Jelle Eppinga

Ik spreek Eppinga voor het eerst tijdens GrootGroenPlus in 2010. Eppinga vertelt mij kort en bondig hoe hij als jonge beginnende boomkweker al heel snel de stap maakte van een massaproduct als Salix naar specialiteiten als Cornus kousa en Cornus florida. Dat verhaal – én mijn voorliefde voor Cornus – doet me bijna een jaar later de telefoon grijpen voor een interview ter plekke. In Nijemirdum, in wat met afstand de mooiste streek van Friesland is: Gaasterland. Eppinga is niet afkomstig uit een boomkwekersfamilie, maar is wel geboren op een boerderij direct aan het IJsselmeer. Achter de boerderij van zijn ouders begon hij al op jonge leeftijd met het

kweken van planten. Eerst nog op kleine schaal en aanvankelijk ook naast een 'echte' baan, maar langzamerhand steeds professioneler en groter. De kwekerijen waar Eppinga voorheen werkte, zijn onder andere Cornuskweker Wil van Ooij uit Boskoop en tuincentrum annex boomkwekerij De Koning in het Friese Rohel. Eppinga: "Ik werkte eerst vijf dagen bij een baas, naast mijn werk op de kwekerij. Dat is langzaam afgebouwd en nu ben ik inmiddels druk op zoek naar extra ondersteuning op de kwekerij. Daarnaast heb ik natuurlijk vakantiehulp en seizoenkrachten die mij helpen in drukke periodes."

In Nederland worden vele tienduizenden soorten en cultivars gekweekt, maar feitelijk zijn kwekers te verdelen in twee soorten: liefhebbers en ondernemers. Jelle Eppinga van de kwekerij Eurodogwoods hoort overduidelijk bij de eerste categorie. Eppinga is 34 jaar en zit al 15 jaar in de sector, en dat terwijl hij geen familie in deze branche heeft of uit een boomteeltregio komt.

Auteur: Hein van Iersel

Hollanders

De gemakkelijke start achter het ouderlijk huis bleek niet van lange duur, toen een aantal burens in protest kwam tegen de zoveelste uitbreiding van het bedrijf. Bij navraag bij de gemeente Gaasterlân-Sleat bleek al snel dat het niet mogelijk was op deze locatie duurzaam te groeien. Gelukkig bood de gemeente uitkomst en wees ze een voorkeursgebied aan, elders in de gemeente waar uitbreiding wel mogelijk zou moeten zijn. Dit gebied wordt gedomineerd door een afwisseling van bos en open landschap, waardoor het wat gemakkelijker zou zijn om de kassen van het nieuw te bouwen bedrijf op te laten gaan in het

Gestekte planten zijn bossiger en beter vertakt dan geënte Cornus

landschap. Alles leek goed te gaan en redelijk snel kon Eppinga een kas van 1000 meter, een loods van 400 meter en anderhalf containerveld aanleggen. Eppinga: "Nadat de vergunning was verleend zijn we gaan bouwen, precies zoals hoort. Jammer genoeg is daarna nog een bodem-procedure door de burens gestart die nog steeds loopt."

Eppinga wil er overduidelijk niet al te veel over kwijt: "Hollanders die alles 40 jaar terug in de tijd willen zetten, behalve hun eigen inkomen." Gelukkig kost de affaire hem behalve veel tijd niet al te veel geld, onder meer door een goede verzekering.

Eppinga: "Ik heb alleen maar lof voor de gemeente. Zij hebben mij altijd geholpen en vinden het net als ik belangrijk dat er meer economische activiteiten binnen de gemeentegrenzen worden ontwikkeld. In dit gebied is de werkloosheid hoog, maar voor de bezwaarmakers geldt dat argument blijkbaar niet."

Cornus

Het bedrijf van Eppinga is vooral gericht op de kweek van Cornus, vandaar ook de naam Eurodogwoods. De voorliefde voor dit bijzondere

gewas heeft Eppinga opgedaan bij Wil van Ooij uit Boskoop, die ook een kwekerij met voornamelijk Cornus heeft. Eppinga: "Wij kweken op dit moment 50 cultivars van Cornus kousa en Cornus florida en daarnaast nog een aantal kleine bijzondere gewassen als bijvoorbeeld Indigofera, Chimonanthus en Callicanthus." Als ik Eppinga naar de reden van die laatste keuze vraag, is zijn antwoord even logisch als eenvoudig: "Als ik een bestelling krijg voor Cornus is er altijd nog wel plek over op de Deense kar. Dan kan ik er makkelijk nog een laag van een afwijkend, maar wel bijzonder gewas bij stoppen." Overigens zoekt Eppinga bij deze ondersteunende soorten ook naar de bijzondere cultivars. Zo kweekt hij van Chimonanthus onder andere de variëteit 'Luteus' en van Callicanthus de cv 'Venus'.

Ik discussieer met Eppinga over het verschil tussen een kwekerij in het Boskoopse of in Friesland. Dat verschil is op veel fronten niet groot, maar op andere fronten wel weer. In Boskoop wordt een gewas als Cornus bijna altijd geënt op een gezaaide onderstam. Eppinga heeft uitgevonden dat stekken van kousa- en florida-cultivars ook mogelijk is. Dat bespaart hem de aankoop van zaailingen en het levert volgens Eppinga zelfs een mooier en bossiger gewas op. Ik loop met Eppinga naar het containerveld waar hij twee Cornus florida 'Daybreak' in 7-literpotten uit de opstand haalt. Beide even oud en even hoog, maar de gestekte versie is duidelijk beter en com-

Cornus kousa 'China Girl': een klassieker.

Cornus

Cornus is een zeer uitgebreid geslacht waarvan met name cultivars van Cornus kousa en Cornus florida veelvuldig worden toegepast in tuinen vanwege de mooie en rijke bloei. Cornus kousa is een grote struik of kleine boom met een hoogte tot 9 meter. Aanvankelijk groeit de plant slank op, maar later wordt hij breder. Cornus kousa verschilt van Cornus florida door zijn de herkomst: China tegenover Noord-Amerika. Belangrijk is het feit dat kousa-cultivars over het algemeen beter presteren in ons klimaat en vooral beter bestand zijn tegen schimmels. Een ander belangrijk verschil is de vrucht. De florida- vrucht is glimmend rood en besvormig; de kousa- vrucht heeft meer de vorm van een aardbei en is zachtroze van kleur. In Amerika worden inmiddels ook hybrides van kousa en florida gekweekt, maar deze worden in Europa nog niet massaal aangeboden.

Twee Cornus florida 'Daybreak' in 7-literpotten. De linker plant is gestekt en duidelijk bossiger en beter vertakt dan de geënte plant.

pacter vertakt. Ik vraag aan Eppinga waarom niet iedereen dat doet. Eppinga: "Het heeft ook nadelen. Bij een gestekte plant is de winterhardheid in het eerste jaar na het oppotten minder." Voor de klant is de inboet door vorst geen probleem. Die vindt plaats in de periode dat Eppinga de planten nog op de kwekerij heeft en is gemakkelijk op te lossen door de planten beter onder te dekken. Overigens waarschuwt Eppinga wel voor het stekken van Cornus. Het is niet iets wat je zomaar snel onder de knie hebt. Verder lukt het niet bij iedere cultivar.

Eppinga heeft zoals gezegd 50 Cornus-cultivars opgezet. Deze worden opgekweekt in series van 100 tot 2000 stuks, met een duidelijke voorkeur voor aflevering in vijfliterpotten. In Nederland is hij daarmee naast Wil van Ooij een van de ongeveer vier of vijf gespecialiseerde Cornus-kwekers. Voor de ondersteunende gewassen als Indigofera, Chimnanthus en Callicanthus zijn de series kleiner: 100 tot 2000 stuks. De verhouding

in aantallen tussen Cornus en andere gewassen is ongeveer fiftyfifty.

Enkele reis

De meeste afzet van de planten van Kwekerij Eppinga loopt via handelaren en cash-&-carry-bedrijven. Als kweker in het verre en onbekende Friesland sta je dan ogenschijnlijk op achterstand, maar Eppinga lijkt hier niet erg onder gebukt te gaan en compenseert die schijnbare achterstand door extra mee te denken met de klant en een vlekkeloze samenwerking met de transporteur. Eppinga: "Ik heb in drie jaar tijd niet één klacht over Joostema Transport uit Harlingen gehoord. Iedere levering is altijd op tijd."

Jelle Eppinga: "Onze kosten zijn ongeveer gelijk in vergelijking met bijvoorbeeld een Boskoops bedrijf. Wel een veel lagere grondprijs, maar meer kosten door transport."

Andere verschillen zijn er met betrekking tot personeel. Eppinga kan lastiger gespecialiseerde

Weinig verschil met een kwekerij in Boskoop

medewerkers vinden die bijvoorbeeld kunnen stekken of oculeren. Al dat soort werkzaamheden, waar in de bekende boomkweekcentra gemakkelijk handjes voor te vinden zijn, moet hij oplossen door zelf mensen op te leiden. Daar staat gelukkig weer tegenover dat vakantie- of seizoenkrachten wel heel trouw zijn, omdat er weinig alternatieven zijn.